

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6361/2026
05.08.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Иване Рађеновић, чланова већа, у правној ствари предлагача АА из ..., коју заступа Стефан Симић, адвокат у ..., против противника предлагача Града Крагујевца, чији је заступник Градски правобранилац Града Крагујевца, ради одређивања накнаде, одлучујући о ревизији предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Крагујевцу Гж 3867/24 од 09.12.2024. године, у седници одржаној 05.08.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ ревизија предлагача изјављена против решења Вишег суда у Крагујевцу Гж 3867/24 од 09.12.2024. године, као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев предлагача за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Решењем Основног суда у Крагујевцу Р1 58/24 од 09.04.2024. године Основни суд у Крагујевцу огласио се апсолутно ненадлежним за поступање у овој правној ствари и предлог АА из ... против противника предлагача Града Крагујевца је одбачен.

Побијаним решењем Вишег суда у Крагујевцу Гж 3867/24 од 09.12.2024. године одбијена је жалба предлагача као неоснована и потврђено решење Основног суда у Крагујевцу Р1 58/24 од 09.04.2024. године.

Против правноснажног решења донетог у другом степену, предлагач је благовремено, преко пуномоћника адвоката, изјавила ревизију због битне повреде из одредбе члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. Закона о парничном поступку, учињене пред другостепеним судом, те погрешне примене материјалног права.

Одговор на ревизију није дат.

Врховни суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. а у вези са чланом 420. став 1. и 6. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, 72/11...) одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23) и одредбе

члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку – ЗВП („Службени гласник СРС“, бр.25/82 и 48/88 и „Службени гласник РС“ број 46/95 ... 14/2022), па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда из одредбе члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према стању у списима предлагач је поднела предлог ради накнаде за експроприсану непокретност у ком је наведено да је решењем Народног одбора Града Крагујевца број 27024 од 02.08.1954. године, а за потребе Града Крагујевца у циљу проширења стамбеног фонда, извршена потпуна експропријација непокретне имовине – земљишта намењеног за подизање стамбених зграда - сопственика пок. ББ, бив. из ..., а које су биле уписане у зк.ул. број .. КО Крагујевац, и да укупна површина експроприсаних непокретности износи 8220 м². Диспозитивом из става 2. поменутог решења одлучено је да ће се одлука о накнади за експроприсану имовину донети накнадно и то по доношењу прописа, како је предвиђено Резолуцијом о обезбеђењу услова за проширење стамбеног фонда по градовима и градским општинама које је Народна скупштина ФНРЈ донела на шестом редовном заседању другог сазива Народне скупштине ФНРЈ, 22.05.1953. године. Такође је изнела да је правноснажним решењем Основног суда у Крагујевцу Р2 52/23 од 13.10.2023. године утврђено да је предлагач законски наследник покојног ББ бив.из ... . Даље, тврдећи да накнада за експроприсане непокретности није одређена ни исплаћена, предлага да се обавезе тужена да јој исплати 310.806.420,00 динара са законском затезном каматом почев од дана доношења одлуке па до исплате.

Полазећи од наведеног, нижестепени судови су закључили да је суд апсолутно ненадлежан да поступа, а на основу одредбе члана 2. тачка 29. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу („Службени гласник РС“, бр. 72/2011 ... 153/2020), имајући у виду да се на основу те одредбе закона накнада за земљиште које је експроприсано применом Основног закона о експропријацији („Службени лист ФНРЈ“, бр.28/47, 12/57 и 53/62, те „Службени лист СФРЈ“ број 13/65, 5/68, 7/68 и 111/68), може остварити само у поступку прописаном Законом о враћању одузете имовине и обештећењу. Стога, сходном применом одредбе члана 16. став 2. Закона о парничном поступку, а у вези члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку доноси се побијана одлука.

Ревидент оспорава овакав закључак нижестепених судова тврдећи да није образложен закључак о томе да је предметна непокретност одузета, односно експроприсана на темељу Основног закона о експропријацији („Службени лист ФНРЈ“, бр.28/47).

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјалног права.

Одредбом члана 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу („Сл. гласник РС“, бр.72/2011... 153/2020) прописано је да се тим законом уређују услови, начин и

поступак враћања одузете имовине и обештећење за одузету имовину на територији Републике Србије, применом прописа о аграрној реформи, национализацији, секвестрацији, као и других прописа, на основу аката о подржављењу после 09.03.1945. године, одузете од физичких и одређених правних лица и пренесену у општенародну, државну, друштвену или задружну својину (у даљем тексту: враћање имовине).

Право на враћање, по одредбама овог закона, може се остварити за имовину одузету применом одређених прописа па, између осталог, под тачком 29. и Основног закона о експропријацији („Службени лист ФНРЈ“ број 28/47, 12/57 и 53/62) и „Службени лист СФРЈ број 13/65, 5/68, 7/68 и 11/68).

Предмет враћања дефинисан је у одредби члана 15. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, па су то подржављене непокретности, грађевинско земљиште, пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, стамбене и пословне зграде, станови и пословне просторије и други објекти који постоје на дан ступања на снагу овог закона (став 2.). Поступак за враћање имовине и обештећења прописан је одредбом члана 39. до 50. Закона.

Закон о експропријацији („Службени лист ФНРЈ“ број 12/57 и 53/62 и „Службени лист СФРЈ“ број 13/65, 5/68, 7/68 и 11/68), у одредби члана 1. прописује да се непокретност може експроприсати када је то потребно ради изградње привредних, стамбених, комуналних, здравствених, просветних и културних објеката, објеката Народне одбране и других објеката од општих интереса (став 1.). Непокретност се може експрописати када је то потребно ради извођења других радова од општег интереса (став 2.). Експропријација комплекса земљишта, а за потребе стамбене и комуналне изградње, регулисана је одредбом члана 55. тог прописа.

Резолуцијом о обезбеђењу услова за проширење стамбеног фонда по градовима и градским општинама („Службени лист ФНРЈ“ број 23/53) констатовано је да "народни одбори градова и градских општина из целе земље указују на својим седницама, преко јавности и представкама упућеним Народној скупштини ФНРЈ и Савезном извршном већу на знатне тешкоће које стоје на путу шире грађевинске делатности ради проширења стамбеног фонда. Међу ове тешкоће долазе нарочито одсуство веће земљишне површине ради подизања стамбених зграда у фонду општенародне имовине и појаве шпекулације у промету грађевинским плацевима који се налазе у приватној својини. Ради отклањања свих тешкоћа и обезбеђења услова за ширу делатност у подизању стамбених зграда, Народна скупштина сматра да је потребно да се предузму следеће мере: 1) припремити Предлог закона о национализацији и условима национализације земљишта у градовима и градским општинама које служе за подизање стамбених зграда и 2) да до доношења овог закона овлашћују се народни одбори градова и градских општина да својом одлуком могу извршити експропријацију земљишта намењених за подизање стамбених зграда, с тим да ће се питање накнаде за експроприсану земљу и друга питања у вези са овом експропријацијом регулисати одредбама закона чије се доношење предлаже".

Из приложених доказа произилази да је решење о експропријацији донео Народни одбор на основу напред наведене Резолуције од 22.05.1953. године која је објављена у „Службеном листу ФНРЈ“ број 23/53. У време доношења акта о експропријацији на снази је био Основни закон о експропријацији (Службени лист ФНРЈ“ број 24/1947), а 25.02.1957. године донет је Закон о експропријацији који је објављен у „Службеном листу ФНРЈ“ број 12/57. У прелазним одредбама овог закона и то члану 111. прописано је да накнада за експроприсану непокретност одређује се по овом закону у случајевима којима је експропријација извршена по основу Резолуције о обезбеђењу услова за проширење стамбеног фонда у градовима и градским општинама, као и у случајевима у којима је акт експропријације непокретности за потребе стамбене изградње донет после те резолуције, а о накнади није правноснажно решено до ступања на снагу овог закона. Према одредби члана 123. став 1. истог прописа, даном ступања на снагу овог закона престаје важити Основни закон о експропријацији, Резолуција о обезбеђењу услова за проширење стамбеног фонда у градовима и градским општинама и Уредба о накнади за експроприсане непокретности.

Дакле, имајући у виду временско важење одредби Основног закона о експропријацији и његовог следбеника Закона о експропријацији из 1957. године, јасно је да Закон о враћању одузете имовине и обештећењу, када у одредби члана 2. тачка 29. прописује да право на враћање имовине по одредбама тог закона може се остварити за имовину која је експроприсана применом прописа Основног закона о експропријацији „Службени лист ФНРЈ“ број 28/47, 12/57 и 53/62 и „Службени лист“ СФРЈ број 13/65, 5/68, 7/68 и 11/68) подразумева поступке који су спроведени у складу са прописима о експропријацији који су били објављени у наведеним службеним листовима, а што обухвата како Основни закон о експропријацији, тако и сам Закон о експропријацији из 1957. године са његовим изменама.

Пошто је Закон о враћању одузете имовине и обештећењу посебан закон у односу на Закон о ванпарничном поступку, следи да су нижестепени судови правилно предлог за одређивање накнаде за експроприсано земљиште одбацили применом одредбе члана 16. став 2. Закона о ванпарничном поступку имајући у виду да је надлежни орган по захтеву за враћање имовине Агенција за реституцију, као јавна агенција, која преко подручних јединица у складу са чланом 40. став 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, на основу закона којим се уређује општи управни поступак, спроводи поступак враћања, односно обештећења.

На основу одредбе члана 414. став 1, а у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку и члана 30. Закона о ванпарничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

Како предлагач није успео, то му не припадају ни трошкови поступка.

Председник већа – судија

Татјана Матковић Стефановић,с.р.

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић